

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ & ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ**

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 8 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2023

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Θέμα Α

A1. Το έλλειμμα σεβασμού που παρατηρείται στη σύγχρονη εποχή οφείλεται στη χαμηλή αυτοεκτίμηση, στον δογματισμό και στη μη αποδοχή της διαφορετικότητας από τον σημερινό άνθρωπο. Το «εγώ» κυριαρχεί έναντι του εμείς και σε συνδυασμό με την ελλιπή παιδεία, οδηγεί στην απώλεια της ανθρώπινης αξιοπρέπειας. Το πνεύμα του υλικού ευδαιμονισμού και η αίσθηση της υπεροχής και της παντοδυναμίας μας έκανε να ξεχάσουμε πως για να είμαστε άνθρωποι, πρέπει πάνω από όλα να είμαστε «συνάνθρωποι».

Θέμα Β

B1. 1-β, 2-α, 3-γ, 4-α, 5-β.

B2. Η παράγραφος αναπτύσσεται με τη μορφή παρομοίωσης του σεβασμού με κόσμημα, που ομορφαίνει πραγματικά τον άνθρωπο. Ο συγγραφέας επιδιώκει να τονίσει τη σημασία του σεβασμού ως στάση ζωής, παραθέτοντας χαρακτηριστικά μιας άλλης έννοιας (κόσμημα), που είναι γνωστή και οικεία στον αναγνώστη.

B3. Και στις δύο απόψεις είναι εμφανής η σχέση αυτοσεβασμού και σεβασμού. Σύμφωνα με την πρώτη άποψη ο «ανοιχτός» άνθρωπος με υψηλή αυτοεκτίμηση σέβεται τον συνάνθρωπό του αποδεχόμενος τη διαφορετικότητα. Με αυτήν τη συμπεριφορά και στάση ζωής δείχνει ότι σέβεται τον εαυτό του, αφού και ο ίδιος είναι μια ξεχωριστή οντότητα.

Σύμφωνα με τη δεύτερη άποψη ο σεβασμός αποτελεί βασική αρχή του ηθικού αξιακού κώδικα ενός ανθρώπου, που η τήρησή του συνεπάγεται και τον σεβασμό του «άλλου» απέναντί του.

Θέμα Γ

Γ1. Το βασικό θέμα του κειμένου 3 είναι η ανάγκη αναδιαμόρφωσης των ανθρώπινων σχέσεων πάνω σε ανθρωπιστικές βάσεις. Το ποιητικό υποκείμενο με τη χρήση του β' ρηματικού προσώπου (πάρτε, πέστε, βάλτε...) καλεί τους συνανθρώπους του να δείξουν κατανόηση, αλληλεγγύη συντροφικότητα, αγάπη, δημιουργώντας στον αναγνώστη την αίσθηση ότι απευθύνεται προσωπικά σε εκείνον. Προσδίδει διαλογικό χαρακτήρα στον λόγο του, περνώντας στον κάθε δέκτη άμεσα το μήνυμα της σημασίας του σεβασμού στις ανθρωπιστικές αξίες. Με την ποιητική λειτουργία της γλώσσας (γλυκιά μουσική, το άστρο μου κρέμασε μια αχτίνα...) διεγείρει συναισθηματικά τον δέκτη, καλώντας τον να στραφεί στον διπλανό του. Άλλωστε και ο τίτλος του κειμένου (Ανεβαίνω) δηλώνει έμμεσα την ψυχική ανάταση που νιώθει ο άνθρωπος όταν συνυπάρχει αρμονικά με τον συνάνθρωπό του.

Προσπαθώ να ανταποκρίνομαι με την καθημερινή στάση ζωής μου στο κάλεσμα του ποιητή. Αγαπώ και σέβομαι τον άνθρωπο, γιατί μόνο έτσι τιμώ τον ίδιο μου τον εαυτό και τις αξίες που απέκτησα στη μέχρι τώρα πορεία μου. Αγώνίζομαι να θέσω πιο ψηλά το «εμείς» από το «εγώ», γιατί πιστεύω ότι έτσι θα ζήσουμε σε έναν καλύτερο κόσμο.

Θέμα Δ

Δ1. Προσφώνηση : Σεβαστό ακροατήριο

Εισαγωγή : Αναφορά στην αφορμή της εκφώνησης δήλωση της ιδιότητας του ομιλητή ανακοίνωση του θέματος.

Κύριο μέρος :

α) Α Ζητούμενο

Είναι γεγονός πως στην εποχή μας υπάρχει μεγάλο έλλειμμα σε ένα από τα σημαντικότερα ανθρωπιστικά ιδεώδη, τον σεβασμό.

- Περιβαλλοντική υποβάθμιση, καταστρέφεται η φύση, μολύνεται το περιβάλλον με αποτέλεσμα να απειλείται ο άνθρωπος και να υποβαθμίζονται οι συνθήκες ζωής του.
- Ο άνθρωπος έχει γίνει απάνθρωπος, καταπατά τις ηθικές αρχές και δεν αισθάνεται ενοχή για τις παρεκτροπές του προς τον συνάνθρωπο.

- Αύξηση φαινομένων κοινωνικής παθογένειας όπως ρατσισμού και κοινωνικού αποκλεισμού που οδηγεί στην παραβίαση των ανθρωπίνων ελευθεριών, στην καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και στον εξευτελισμό της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας.
- Αδιαφορία για τον συνάνθρωπο, βία, εγκληματικότητα, πείνα, εξαθλίωση, ωφελιμισμός, υστεροβουλία.
- Κρίση του πολιτισμού, αποξένωση από την παράδοση, προοδοπληξία, πολιτιστική ομοιομορφία, αποκήρυξη του πλούτου των ιδιαίτερων εθνικών πολιτισμών, ξενομανία.
- Κυριαρχία του ατομικισμού, ανταγωνιστικό πνεύμα.

β) Β Ζητούμενο

- Αποποίηση του ατομικισμού και υιοθέτηση κοινωνικών αξιών και ιδανικών που δίνουν νόημα και περιεχόμενο στη ζωή μου.
- Αλληλεγγύη στον δοκιμαζόμενο άνθρωπο, εθελοντική προσφορά.
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα του άλλου ατόμου ή λαού.
- Πνευματική καλλιέργεια, διεύρυνση νοητικών δυνατοτήτων και όξυνση κριτικής ικανότητας με την απόκτηση γνώσεων και τον διάλογο.
- Συμμετοχή στις υποθέσεις του συνόλου και ανάπτυξη του αισθήματος της κοινωνικής ευθύνης.
- Καλλιέργεια ανθρωπιστικών και κοινωνικών αξιών.
- Προστασία των δικαιωμάτων των συνανθρώπων μου και ιδιαίτερα των «αδύναμων» και ευαίσθητων κοινωνικών ομάδων.
- Προστασία του περιβάλλοντος με ανάληψη πρωτοβουλιών και συμμετοχή σε ομάδες-προγράμματα με περιβαλλοντολογική δράση
- Προσπάθεια να κάνω πράξη τις αρχές του ανθρωπισμού και να υπηρετώ πανανθρώπινα ιδανικά.
- Υπεράσπιση των δικαιωμάτων και των ελευθεριών μου και συνέπεια στον ηθικό αξιακό μου κώδικα ώστε να μη χάνω την αξιοπρέπεια μου.

Επίλογος : Διατύπωση συμπεράσματος, έκφραση ευχής ελπίδας για την άμεση αναγνώριση της αξίας του σεβασμού τόσο στις διαπροσωπικές σχέσεις όσο και σε κοινωνικό, πολιτικό και προσωπικό επίπεδο.

Επιφώνηση : Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας.